

19. august 2022

UKA 2022/72

Inatsisartut suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Isumaginninnermut pisortaqarfik angerlarsimaffinni meerartaqarfiusuniit eqqissiviillioortoqarsimatillugu ilisimatinneqarnerini aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttusarneq pillugu neqeroorummik pilersitsisoqarnissaa anguniarlugu Naalakkersuisut peqquneqarnissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut Ilaasortaq Anna Wangenheim, Demokraatit)

Tungavilersuut

Siunnersuummi uani angerlarsimaffinni eqqissiviillioortitsinerit piaveersaartillugillu annikillisarnissaat taamaasillunilu Kalaallit meerartaasa toqqissisimanerusumik angerlarsimaffeqalernissaat siunertarineqarput. Angerlarsimaffinni eqqissiviillioortitsinerit ajoraluartumik naliginnaasorujussuupput nutaarsiassatullu iluamik tiguneq ajkkagut.

Imatulli ajornartorsiutaatigaat nutaarsiassat ullut tamangajaasa eqqissiviillioortitsinerit meeqqat peqataaffigisaat saqqummiussortarsinnaagaluarpaat. Kisiannili maannakkut sapaatip akunnerata naanerani ataatsimoorussamik ilaqutariit eqqissiviillioortitsinerit ataavartunik oqaluttuassarsisarpugut. Taakku nunatsinni piviusuupput. Soorlu naliginnartut isigiinnarneqalersimasut apeqqusersorujussuatanngisagut meeqqat ulluinnarni angerlarsimaffinniit sumiginnarneqartut aqutseriaasittalu politikkimiillu aamma annaajuartakkagut. Meeqqat toqqissisimanartumik angerlarsimaffeqalissappata maannakkut aaqqiivigisariaqalerpagut.

Politiit ukiumoortumut nalunaarutaat 2021 nunatta meerartaanut suli taarsiortitsipput. Tamanna naliginnaasutut inooqataaffigiinnarsinnaanngilarput. Meeqqat toqqissisimanartumik angerlarsimaffeqarsinnaasariaqarput. Taamaasilluta meeqqat iluarisimaarinninnerat atuarfinnilu ilinniaqqiffinnilu angusarissaarnerulersillugit. Taamaattumik politikkip tungaaniit nipangerluta isiginnaaginnsinnaanngilarput iliuuseqanngippallaarneq.

Politiit ukiumoortumik nalunaarutaat 2021 issuarlara:

“Angerlarsimaffimmi eqqissiviillioortarnerit aammalu aqqusinermi aalakoortut toqqissisimanngilersitsisut inuiaqatigiinni imigassamik unammillernartoqarfiusumi ersersitsisuusut politiit isumaqarput. Ukiuni kingullerni tallimani qaffakkiartorneq politiit malugisimavaat, ajoraluartumillu 2021-mi aamma taamaassimavoq. Politiit 2021-mi angerlarsimaffimmi eqqissiviillioortunut 2.616-iusunut aggersarneqarsimapput, taakkunannga suliani 435-ni meeqqat akuusimallutik. Tassa imaappoq nuna tamakkerlugu ukioq kaajallallugu ulloq unnuarlu agguaqatigiissillugu arfineq-marloriartumik angerlarsimaffimmi eqqissiviillioortnerit politiit aggersarneqartarsimasut.”¹

¹ Ukiumoortumik kisitsisit 2021 Grønlands Politi

Uiumut suliat 435 angerlarsimaffinni eqqissiviilliornerit meeqqanit peqataaffigineqartut tupaallannartuupput. Nunatta meerartai illersorniarlugit annertunerusumik iliuseqartariaqarpugut. Takorloorsiuk ullormut meeraq minnerpaamik ataaseq angerlarsimaffinni eqqissiviilliornerit akuusarpoq. Immaqalu arlaleriartumik. Meeqqat toqqaannaq toqqaannangittumillu timikkut tarnikkullu innarlerneqartartut tatiginninnermut ilaqutariittullu kingullerluutigisartakkaminnik.

Meeqqat illersuisuat MIO nalunaarut 2017-meersumi inissisimaffik ima oqaasertalerpaa:

*"Ajoraluartumilli aamma naapippakka meerarpassuit ingerlalluanngivissut. Meeqqat amerlavallaarujussuartut ujariatsillutik, atugarliorput isumassorneqarnermillu amigaateqarlutik. Meeqqat naapippagut atornerluiffiusumik angerlarsimaffeqartuullutik iluamik naapertuuttumillu ikiorserneqaratik oqaluttuartut. Meeqqat timimikkut tarnimikkullu persuttarneqartut naapippagutaaq. Meeqqanik oqaloqateqarpunga angajoqqaanik aanngajaangitsunik maqaasisaqartunik. Meeqqat aamma ilaat oqaluttuarput angerlarsimaffik toqqissisimanartoq suunersoq nalullugu."*²

2021 ukiaanerani inuiaqatigiinni persuttaasarneq akiorniarlugu siunnersuutit marluk akuersiffiginerisigut pitsaasumut alloriarpugut. Maannamiit meeqqat ilaqutariillu nuanniilliornermiit meeqqattalu iliutsit nuanninngitsunik ingerlatitseqqiinissamiit illersuinissatsinnut piffissanngorpoq. Siunnersuutigaaralu angerlarsimaffinni eqqissiviillioortisoqarsimatillugu meeqqat akuunerini aaqqiagiinnginnermi akunnermiliuttoqartalernissaanik periarfissaqalernissaa.

Ima ingerlassaaq oqartussat angerlarsimaffimmi eqqissiviillioortoqarsimatillugu meerartaqarpat aaqqiagiinnginnermi akunnermiliuttoqarnissaa neqeroorutigineqassaaq. Tamnnalu sukkanerpaamik pissaaq. Aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttoqarnerani nalilersorneqassaaq Alliaq, Allorfik imaluunniit ikorsiisarfiit assingusut pisariaqartinneqarnesut.

Pingaarnarpaassaaq inersimasut pisut pereernerini pingaartitatigut timikkullu ajuusaarnermi meeqqat pisinnaatitaaffinik toqqaannartumik uniuismaneq nassuerutigissallugu. Kissaatigaara politikkip tungaaniit meeqqat pisinnaatitaaffii pimoorullugu tigussagigut nunatsinnilu meerartatta angerlarsimaffii toqqissisimanarnerulernissaat anguniarlugu.

Taamatut oqaaseqarlunga Naalakkersuisut akissutaat partiillu sinnerisa oqaaseqaatissaat qilanaaraakka.

Pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai

Siunnersuutip aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaat neqeroorutip qanoq isikkulik pilersinneqassanersoq aammalu qanoq atugaatiginissaa.

Siunnersuut angerlarsimaffinni meerartalinni eqqissiviillioortoqarsimatillugu isumaginninnermut pisortaqarfik kalerrinneqarsimagaangat aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttoqartarnissaa anguniarlugu Naalakkersuisut neqeroorummik pilersitsinissaanik peqqusisooq. Nuna tamakkerlugu neqeroorutaasinnaavoq Naalakkersuisunit aningaasalerneqarlunilu ingerlanneqartoq, soorlu Alliaq immaqaluunniit kommuuniniit neqeroorutigineqarsinnaavoq.

Siunnersuut aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttoqartarneq siammasinnerunissaanut Naalakkersuisunut killilersuinngilaq. Siammasinnerusumillu neqerooruteqarsinnaaneq (soorlu aappariinni

² MIO-p ukiumoortumik nalunaarutaa 2017

aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttoqartarnek) annertunerusumik tiguisinnaanermik kinguneqassaaq, taamaattumillu aamma allaffissornikkut aammalu/imaluunniit aningaasatigut pisariaqartitsineq annertunerussalluni.

Politiit 2021-mi angerlarsimaffiit meerartalinni eqqissiviillioortoqarsimasuni 435-nut ornigussimasariaqarsimapput. Kisitsisit taakku ukiumiit ukiumut amerliartorsimapput. Politiit ukiumoortumik kisitsisaani allaqqanngilaq angerlarsimaffik qanoq angitigisumut ornigussimanerlutik aammalu uteqqiattumik orniguttoqarsimanersoq. Naatsorsuutigineqarsinnaavoq angerlarsimaffinni eqqissiviilliornerit amerlanersaat inersimasut aaqqiagiinnginneranniit (tamatiguunngikkaluaq) pisartoq. Tamanna aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaanik kinguneqassaaq aapparillu aaqqiagiinnginnermi akunnermiliuttoqartarnek neqeroorut atorniarneraat aamma apeqqutaajumaarluni. Apeqqutaajumaarportaaq aamma agguaqatigiissillugu aaqqiagiinnginnermi akunnermiliuttoqarnermi oqaloqatigiinnerit qanoq amerlatigisut pisariaqartinneqarnersut.

Aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaat aamma apeqqutaajumaarput aaqqiagiinnginnermi akunnermiliuttoq ornigulluni peqataanersoq imaluunniit skype allatigulluunnit peqataanermikkut ingerlanneqarsinnaanersoq. Aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttoq ornigulluni peqataaniaruni pisortanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissanut apeqqutaajumaarpoq sumiiffimmeersuunersoq imaluunniit angalallutik suligasuartartuunersut.

Naggataatigullu aamma apeqqutaajumaarpoq pisortat (Namminersorlutik Oqartussat imaluunnit Kommuunit) aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttunik sulilersitsinissaat aammalu ilinniartitsinissaat, imaluunniit namminersorlutik suliffeqarfiutilliinniit professionaliusunik immikkut pisiniarnersut.

Aningaasanut Inatsi 2022-mi konto pingaarnermi "30.10.48 Isumaginninnikkut peqqissutsikkullu pinaveersaartitsineq" ataani sulianut 1.943.000 kr. persuttaaneq akiorniarlugu isumaginninnikkut pinaveersaartitsineri suliniutinut immikkoortinneqarnikuupput. Aningaasat immikkoortinneqarsimasut nuna tamakkerlugu neqeroorut Alliaq aningaasartuutaannut aamma matussusiiipput.

Aaqqiagiinngittoqartillugu akunnermiliuttoqartarnek qanoq isikkulik pilersinneqassanersoq apeqqutaalluni aningaasanut inatsimmi immikkortitani ukioq pilersitsivimmi naatsorsorpara 1,5 mio. kr.-nik annertusineqassasut taamaariarpallu ukiumut 750.000 kr. naatsorsuinerli tamanna qulakkiigaanngitsumik inissisimavoq.

Namminersorlutik inuussutissarsiteqartunut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai
Soqanngilaq.

Innuttaasanut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissai
Soqanngilaq.